

14 Φεβρουαρίου 2010

Η Κυριακή της συγχώρησης [† Μητροπ. Σουρόζ κυρού Αντωνίου (Bloom)]

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Το σημερινό Ευαγγέλιο, καθώς απόψε ξεκινά η Μεγάλη Τεσσαρακοστή, μας μιλάει με λόγια θείας ελπίδας αλλά και προειδοποιεί : Συγχωρείτε εκείνους που σφάλουν ενώπιόν σας, συγχωρείτε, διότι διαφορετικά δεν θα συγχωρηθείτε. Η Βασιλεία του

Θεού είναι βασιλεία αμοιβαίας αναγνώρισης, αμοιβαίας αποδοχής και αγάπης, στοιχείων που συμπίπτουν με τη χαρά της κοινωνίας, αλλά και της ετοιμότητας να σηκώνουμε ο ένας τα βάρη του άλλου.

Να συγχωρούμε, αλλά πώς; Από πού ξεκινά η συγνώμη; Θα ήταν τόσο εύκολο, πραγματικά θαυμάσιο, αν η συγνώμη μπορούσε να αρχίσει με μία τέτοια αλλαγή της καρδιάς, ώστε εκείνοι που μας είναι απεχθείς να γίνουν αγαπητοί, αυτά που μας πόνεσαν να ξεχαστούν και να μπορούμε να αρχίζουμε απ' την αρχή σαν τίποτε να μην έχει συμβεί.

Κάτι τέτοιο όμως δεν μπορεί να γίνει! Τον πόνο του παρελθόντος τον νιώθουμε, δεν ξεχνιέται, δεν μπορούμε απλώς να ξαναρχίσουμε σαν να μην υπήρξε τίποτε προηγουμένως. Αλλά το νόημα της συγνώμης δεν είναι αυτό. Συγνώμη δεν σημαίνει λήθη· η λήθη δεν οδηγεί πουθενά. Αν ξεχάσουμε πως, για ποιο λόγο, κάτω από ποιές συνθήκες, λόγω ποιάς αδυναμίας, σε ποιο σημείο ήταν ευάλωτος εκείνος που έσφαλε, τότε τον αφήνουμε απροστάτευτο. Εκείνος που έκανε το λάθος πρέπει να προστατευθεί από ενδεχόμενη νέα πτώση. Αυτό που έκανε, οι λόγοι και οι συνθήκες της πτώσης του δεν θα πρέπει να ξεχαστούν, διότι από δω και πέρα έχει ανάγκη από τη δική μας στοχαστική, αγαπητική μέριμνα, ώστε να μη γλιστρήσει, να μην αμαρτήσει και πάλι.

Εδώ ακριβώς αρχίζει η συγνώμη: τη στιγμή κατά την οποία, αναγνωρίζοντας το εύθραυστο των άλλων, όπως αναγνωρίζω και το δικό μου, την ανάγκη τους για προστασία και βοήθεια, για ευσπλαχνία, είμαι προετοιμασμένος να φέρω μαζί τους το φορτίο της αδυναμίας τους, το ευάλωτο της αμαρτωλότητάς τους. Η συγνώμη αρχίζει τη στιγμή που αποφασίζω να ανέχομαι τους αδελφούς μου, χωρίς να περιμένω να αλλάξουν, να τους ανέχομαι όπως είναι, να κάνω ελαφρότερο το φορτίο τους, ώστε κάποτε η αλλαγή τους να καταστεί εφικτή.

Η προϋπόθεση πάντως της συγνώμης βρίσκεται μέσα μου: είναι η προθυμία μου να αναλάβω αυτόν τον σταυρό, αυτό το φορτίο, ώστε οι άλλοι να θεραπευθούν ή τουλάχιστον να προστατευθούν απέναντι στο κακό. Αυτό είναι κάτι που μπορεί να το κάνει ο καθένας, δεν χρειάζεται παρά μία στιγμή κατανόησης, αποφασιστικότητα και καλή θέληση. Όλοι μας έχουμε δίπλα μας ανθρώπους που δύσκολα ανεχόμαστε, που είναι αιτία ταλαιπωρίας, δυστυχίας και θυμού· μπορούμε να ακυρώσουμε αυτό το θυμό και να ξεπεράσουμε τη δυστυχία αν κάνουμε το καθήκον μας, το καθήκον της ζωής μας, το έργο μας, που είναι να κουβαλάμε μαζί τους το φορτίο, να είμαστε αυτοί που, πληγωμένοι και προσβεβλημένοι και αποδιωγμένοι, θα στραφούμε στον Κύριο και θα πούμε: «Κύριε, συγχώρησε, γιατί δεν μνησικακώ, θέλω να γίνω και να παραμείνω στέρεος μ' αυτόν τον άνθρωπο στην αδυναμία του και στην αμαρτωλότητά του. Δεν θα σταθώ κριτικά απέναντι

του, κι αν εγώ δεν είμαι ακόμη ικανός να το κάνω, κάνε το Εσύ για μένα: μη μου καταλογίσεις την κρίση, μη μου καταλογίσεις την κατάκριση που με τραχύτητα πρόφερα, μην υποστηρίξεις τον θυμό μου. Στάσου δίπλα σ' αυτόν που έσφαλε, επειδή αυτός ή αυτή έχει ανάγκη βοήθειας, συγχώρησης και θεραπείας γι' αυτό ακριβώς το λόγο ».

Εκεί αρχίζει η συγγνώμη, κι αν δεν αρχίσει εκεί δεν θα μπορέσει να εξελιχθεί σε τίποτα άλλο. Σηκώνουμε το φορτίο ο ένας του άλλου, αποδεχόμαστε την αλληλεγγύη με εκείνους που έσφαλαν και σφάλλουν, τους αγαπούμε «εν καινότητι» ζωής και μόνον τότε η συγχώρηση γίνεται αυτή που πρέπει να είναι: μια πράξη μεσιτείας ενώπιων του Θεού, μια πράξη που γιατρεύει και μεταμορφώνει. Αυτή την αρχή της συγγνώμης όλοι μπορούμε να την κάνουμε, είναι μέσα στις δυνάμεις μας να αναλάβουμε αυτό το έργο. Ας κάνουμε λοιπόν ό,τι μπορούμε, και ας αφήσουμε το Θεό να πραγματοποιήσει μέσα μας, για μας, καταμεσής της ζωής μας, αυτό που ξεπερνά τη καλή μας θέληση, ώστε να χτίσουμε σιγά-σιγά τη βασιλεία της αμοιβαίας αγάπης, μια βασιλεία που είναι αληθινά Βασιλεία του Θεού.

Μετά από τις εβδομάδες της προετοιμασίας που προηγήθηκαν, κατά τις οποίες εξετάσαμε την ψυχή μας, τη ζωή μας, όλες τις σχέσεις μας ενώπιον του βλέμματος και της κρίσεως του Θεού, μπαίνουμε σήμερα στη Μεγάλη Τεσσαρακοστή – στη χαρά της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή συμπίπτει με την άνοιξη – είναι μια αρχή ζωής, μια αρχή καινότητας, μια νέα εποχή. Είναι μια περίοδος κατά την οποία δεν θέλουμε πια να θυμόμαστε τις αμαρτίες μας, δεν θέλουμε πια να φέρνουμε στο νου μας εικόνες από παραβολές για την πίστη και τη μετάνοια, αλλά να ατενίζουμε τους Αγίους που άρχισαν τη ζωή τους όπως κι εμείς: εύθραυστοι, αδύναμοι, αμφιταλαντευόμενοι, αλλά με τη χάρη του Θεού και τη δύναμή Του έγιναν αυτό που έγιναν : άνδρες, γυναίκες, παιδιά που εμείς τώρα μπορούμε να τιμούμε, με τους οποίους μπορούμε να ευφραινόμαστε, να τους έχουμε ως παράδειγμα και να απευθυνόμαστε σε αυτούς ζητώντας τους να προσεύχονται για τη σωτηρία μας.

Απόψε, αρχίζουμε ένα ταξίδι· ένα ταξίδι που θα μας οδηγήσει από την αμαρτωλή μας κατάσταση -την αναγνωρίσαμε, μετανοούμε γι' αυτήν-σε μια νέα εποχή, στην Ανάσταση του Χριστού που για μας σηματοδοτεί την έναρξη της αιώνιας ζωής μας. Ξεκινάμε το ταξίδι μας απόψε όπως ο λαός του Ισραήλ ξεκίνησε από τη γη της Αιγύπτου προς τη Γη της Επαγγελίας: είμαστε ακόμη ευάλωτοι, βαρυφορτωμένοι, όχι απόλυτα ελεύθεροι. Το θάρρος όμως και την έμπνευση για να φτάσουμε στην τελική νίκη, στην καινότητα της ζωής που είναι η κλήση μας και η υπόσχεση του Θεού, δεν θα το βρούμε κοιτάζοντας πίσω τον εαυτό μας, αλλά ατενίζοντας τον Ζώντα Θεό, που είναι η Ζωή και η σωτηρία, και τους Αγίους που

νίκησαν με τη δική Του δύναμη. Θα πρέπει να ταξιδέψουμε μαζί και ας μην έχουμε ψευδαισθήσεις: θα είμαστε δύσκολοι συνοδοιπόροι ο ένας για τον άλλο, αλλά θα στηριζόμαστε ο ένας στον άλλον αν θέλουμε να φθάσουμε τελικά στο σκοπό μας – κατά τον ίδιο τρόπο που οι Ισραηλίτες διάβηκαν την έρημο: δεν ήταν πάντα υπάκουοι στο Θεό, ούτε πάντα «εντάξει» μεταξύ τους, ωστόσο, χρειάζονταν τον κάθε άλλον για να φθάσουν στο υπεσχημένο τέλος.

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν τώρα· ας σκεφθούμε τί γιορτάζουμε την επόμενη Κυριακή: τον θρίαμβο της Ορθοδοξίας. Όχι τον θρίαμβο των Ορθοδόξων επί άλλων ανθρώπων, αλλά τον θρίαμβο του Θεού επί των ανθρώπων. Τον θρίαμβο της Αλήθειας Του, τον θρίαμβό Του στη ζωή μας.

Και στη συνέχεια, ας δούμε τον έναν άγιο μετά τον άλλον, κι ας ακούσουμε τί έχουν να μας πουν: Γρηγόριος Παλαμάς, Ιωάννης της Κλίμακος, Μαρία η Αιγυπτία και όλοι όσοι ακολούθησαν τα ίχνη του Χριστού. Και τέλος θα φθάσουμε στο σημείο που θα πρέπει να ξεχάσουμε όλους και όλα, δεν θα θυμόμαστε τίποτε, κανέναν, παρά μόνον τον Κύριο Ιησού Χριστό: Ποιός είναι, τί έχει κάνει για μας, τί κάνει για μας; Ας μάθουμε όλες αυτές τις εβδομάδες να ξεχνάμε τον εαυτό μας, χαρούμενοι και ευγνώμονες που μπορούμε τώρα να το κάνουμε, και να κοιτάζουμε μόνο προς το Θεό. Και όταν για άλλη μία φορά, έρθει η εβδομάδα του Πάθους, μ' ένα καινούριο τρόπο , με καινούρια απόφαση, με καινούρια παραίτηση από τον εαυτό μας θα στραφούμε και θα κοιτάζουμε το Θεό που έγινε άνθρωπος για να σωθούμε· με ευγνωμοσύνη ας θυμόμαστε μόνον Αυτόν και Εκείνος θα μας θυμηθεί για τη σωτηρία μας.

Πηγή: *Anthony Bloom, «Στο φως της Κρίσης του Θεού». Εν πλω, 2009.*